

ALISTAIR MACLEAN

TUNURILE DIN NAVARONE

Traducere din limba engleză
GABRIEL TUDOR

CUPRINS

1. Preludiu: Duminică: 01.00–09.00	5
2. Duminică noapte: 19.00–02.00	28
3. Luni: 07.00–17.00	51
4. Luni seară: 17.00–23.30	78
5. Luni noapte: 01.00–02.00	111
6. Luni noapte: 02.00–06.00	139
7. Marți: 15.00–19.00	164
8. Marți: 19.00–00.15	187
9. Marți noapte: 00.15–02.00	204
10. Marți noapte: 04.00–06.00	220
11. Miercuri: 14.00–16.00	258
12. Miercuri: 16.00–18.00	272
13. Miercuri seară: 18.00–19.15	294
14. Miercuri noapte: 19.15–20.00	312
15. Miercuri noapte: 20.00–21.15	330
16. Miercuri noapte: 21.15–23.45	355
17. Miercuri noapte: Miezul nopții	373

1

Preludiu: Duminică

01.00-09.00

Chibritul scrâșni cu zgomot pe bara din fier ruginit a hangarului, fâsâi scurt, apoi izbucni într-un val de lumină gălbuie, sunetul aspru și strălucirea bruscă părând la fel de neobișnuite și de neașteptate în liniștea mormântală a deșertului înecat în beznă. Instinctiv, ochii lui Mallory urmăriră chibritul aprins adăpostit în căușul palmei mișcându-se rapid spre țigara care se ȋtea de sub mustața ȋngrijită a comandurului. Zări lumina oprindu-se la câțiva centimetri de chipul ȋmpietrit al ofițerului și de privirea ațintită spre nicăieri a acestuia. Apoi, chibritul se stinse și căzu pe nisipul din preajma pistei.

- ȋȋ aud, șopti comandorul. ȋȋ aud venind. Sunt la cinci minute distanță de aici, nu mai mult. Ȋn seara asta nu e pic de vânt - o să aterizeze pe pista numărul doi. Hai ȋncoace! O să ne ȋntȋlnim cu ei ȋn camera de interogatorii. Se opri, privindu-l ȋntrebător pe Mallory, și păru să schițeze un zȃmbet. Dar ȋntunericul nopții era ȋnșelător, căci ȋn vocea lui nu se simțea nici o urmă de umor. Ȋnfrȃnează-ȋi nerȃbdarea, tinere, ȋncă puțin. Lucrurile n-au mers prea bine ȋn noaptea asta. Mă tem că o să primești toate rȃspunsurile și o să le primești chiar prea curȃnd, zise el și se ȋntoarse brusc,

îndreptându-se cu pași iuți către clădirile joase care se distingeau vag pe fundalul cerului întunecat.

Mallory ridică din umeri, apoi îl urmă încet, alături de al treilea membru al grupului, un bărbat scund, lat în umeri și vânos, cu un mers legănat evident. Mallory se întrebă de cât exercițiu avusese oare nevoie Jensen pentru a obține acel mers legănat, de marinar. Treizeci de ani pe mare – și Jensen chiar atât petrecuse acolo – erau, desigur, suficienți ca, atunci când omul mergea, să pară că dansează în ritm de cimpoaie. Dar nu asta era ideea. Ca șef strălucit de operațiuni al Direcției pentru Acțiuni Subversive din Cairo, intriga, înșelătoria, imitarea și deghizarea constituiau suflul vieții pentru comandorul James Jensen, decorat pentru merite deosebite în Marina Regală. Deghizat în hamal levantin, își câștigase respectul docherilor, de la Alexandria și până în Alexandria; nimeni nu știa să mâne o cămilă mai bine decât el și nici un beduin nu-i putea face concurență în această privință, după cum nu exista vreun cerșetor mai jalnic și care să afișeze răni mai realiste decât el, în toate bazarele și piețele Orientului. Dar în noaptea asta, era doar un simplu marinar, îmbrăcat în alb de la chipiu la vârful pantofilor de pânză, în vreme ce lumina stelelor sclipea discret pe tresele aurii de pe epoleta și pe insigna de pe cozoroc.

Pașii lor scârțâiau la unison pe nisipul bătătorit și începură să răsunе strident când trecură pe betonul pistei. Silueta grăbită a comandorului aproape nu se mai zărea. Mallory trase adânc aer în piept și se răsuci brusc spre Jensen.

– Domnule, ce se întâmplă? Care-i urgența, ce-i cu toată secretomania asta? Și de ce sunt implicat? Doamne, abia ieri am fost scos din Creta, în urma

Respect pentru oameni și cărți

unei înștiințări de doar opt ore. Mi s-a spus că am o lună de permisie. Și, când colo, ce s-a întâmplat?

– Nu știi... ce s-a întâmplat? murmură Jensen.

– Nici vorbă de permisie! mormăi cu amărăciune Mallory. Nici măcar o noapte de somn. În schimb am stat ore și ore în șir în cartierul general al SOE¹, răspunzând la o mulțime de întrebări afurisite și proteste despre escaladele pe care le-am făcut în Alpii de Sud. Pe urmă am fost sculat din pat la miezul nopții, mi-au zis că trebuie să vă întâlnesc, apoi un scoțian zănatic m-a condus cu mașina prin deșert câteva ore, îngânând cântece de bețivan și punându-mi sute de alte întrebări afurisite și proteste!

– Mda, una dintre cele mai eficiente deghizări ale mele, așa cred, rânji Jensen. Personal, consider că a fost o călătorie interesantă...

– Una dintre cele mai... îl întrerupse Mallory, amintindu-și îngrozit ce lucruri îi putuse spune bătrânului comandor scoțian cu mustață care condusese auto-vehiculul prin deșert. Domnule... îmi... îmi pare neșpus de rău. Nu mi-am dat seama...

– Normal că nu ți-ai dat seama, i-o reteză Jensen cu asprime. Nici n-ar fi trebuit să îți dai. Doar am vrut să mă conving că ești omul potrivit pentru o asemenea misiune. Iar acum sunt sigur că ești. Eram destul de sigur de asta și înainte să te scot din Creta. Dar cum de ai putut crede gogorița cu permisia, nu știi. E drept că deseori se pune la îndoială sănătatea

¹ Special Operations Executive (SOE), Serviciul de Operațiuni Speciale, a fost o organizație britanică din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, înființată la inițiativa lui Winston Churchill și a lui Hugh Dalton, în iulie 1940. Obiectivele SOE erau declanșarea de operațiuni de luptă prin mijloace neconvenționale. (n.tr.)

Respect pentru oameni și cărți

mentală a celor de la SOE, dar nici măcar noi nu ne-am permite să trimitem un avion pentru singurul motiv de a le înlesni unor tineri ofițeri să-și piardă timpul o lună întregă destrăbălându-se prin speluncile din Cairo, încheie el pe un ton sec.

- Dar tot nu știu...

- Răbdare, băiete, răbdare, așa cum comandorul tău tocmai ți-a cerut. Timpul e fără sfârșit. Să aștepți și să tot aștepți - acesta e felul de a fi al celor din Orient.

- Însă patru ore de somn în trei zile, doar patru ore puse cap la cap, ripostă Mallory, plin de năduf. Eu atât am dormit... Uite-i că vin!

Amândoi mijiră din reflex ochii când luminile de aterizare strălucitoare ale avionului străpunseră ca niște săgeți bezna nopții. În mai puțin de un minut, primul bombardier ateriză greoi și se opri scârțâind din toate încheieturile, chiar lângă ei. Vopseaua cenușie de camuflaj de pe fuzelaj și de pe stabilizatoarele orizontale era ciuruită de gloanțe și de schije de obuze, un eleron era spart și unul dintre motoarele exterioare era scos din uz, înecat de ulei. Plexiglasul carlingii era crăpat și ciupit într-o duzină de locuri.

Jensen se holbă multă vreme la găurile și cicatricile aparatului de zbor avariat, apoi scutură din cap și își mută privirea.

- Patru ore de somn, căpitane Mallory, zise el pe un ton scăzut. Patru ore... Încep să cred că te poți considera al naibii de norocos fiindcă ai apucat să dormi atât de mult.

Camera de interogatorii, luminată strident de două becuri puternice, fără abajur, era lipsită de confort și îmbâcsită. Mobilierul consta în câteva hărți și planuri deteriorate atârinate pe pereți, câteva scaune uzate și

o masă nelăcuită. Comandorul, flancat de Jensen și de Mallory, stătea la masă când ușa se deschise brusc și membrii primului echipaj de zbor intrară, clipind des în strălucirea puternică a luminii cu care ochii lor nu erau obișnuiți. Erau conduși de un pilot brunet, bine făcut, care ținea în mână stângă casca și combinezonul de zbor. Pe cască avea emblema trupelor Anzac¹ și cuvântul „Australia“ brodat cu alb pe fiecare umăr al cămășii kaki. Pufnind, bărbatul nu rosti nici un cuvânt și, fără să ceară permisiunea cuiva, se așeză pe un scaun. Apoi scoase un pachet de țigări și scăpără un băț de chibrit de tăblia mesei. Mallory se uită pe furiș la comandor. Acesta părea resemnat. Chiar și glasul îi suna resemnat:

– Domnilor, vi-l prezint pe locotenent-comandorul Torrance. Locotenent-comandorul Torrance este australian, adăugă el fără să fie necesar. Mallory avu impresia că, prin prezentarea făcută, comandorul dorește să explice unele lucruri, printre care și îmbufnarea lui Torrance. A condus atacul din această noapte împotriva insulei Navarone. Bill, domnii aceștia – comandorul Jensen din Marina Regală și căpitanul Mallory din Unitatea pentru Acțiuni la Mare Distanță în Deșert² – sunt interesați în mod deosebit de Navarone. Cum au mers lucrurile în noaptea asta?

„Navarone! Deci, de aceea sunt aici!“, se gândi Mallory. Navarone. Cunoștea locul ăsta sau, mai bine zis, auzise de el. La fel ca oricine servise vreodată în estul Mediteranei. Era o fortăreață de fier din largul

¹ Abreviere pentru Australian and New Zealand Army Corps – Corpul de Armată Australian și Neozeelandez (n.tr.)

² Long Range Desert Group (LRDG) – unitate formată în Egipt, cu scopul de a desfășura operațiuni de recunoaștere și, uneori, misiuni de luptă în spatele liniilor italiene (n.tr.)

Respect pentru oameni și cărți

coastei turcești, sumbră și impenetrabilă, apărată cu strășnicie – se credea – de o garnizoană mixtă, germano-italiană, una dintre puținele insule din Marea Egee pe care Alianții nu reușiseră, până atunci, să stabilească un cap de pod, cu atât mai puțin să o recucerească... Apoi își dădu seama că Torrance începuse să vorbească, iar vocea sa tărăgănată era încărcată de furie controlată.

– Absolut oribil, domnule. Groaznic, a fost o adevărată sinucidere, spuse bărbatul și se opri brusc, ținându-și buzele strânse și privind îngândurat prin fumul de țigară. Dar ne-ar plăcea să mai încercăm o dată, continuă el. Eu și băieții mei de aici. Doar o dată. Am vorbit despre asta pe când veneam înapoi. Mallory auzi murmurul surd al vocilor piloților din spatele lui Torrance, care se declarau de acord cu propunerea. Dar ne-ar plăcea să-l luăm și pe istețul care a ticluit planul ăsta și să-l aruncăm de la trei mii de metri înălțime deasupra insulei Navarone, fără parașută, mârâi pilotul.

– Atât de rău a fost, Bill?

– Atât de rău, domnule. N-am avut nici o șansă. O spun pe șleau, absolut nici una. Mai întâi, vremea n-a ținut deloc cu noi – imbecilii de la serviciul de meteorologie au fost la fel de exacți cu prognoza pe cât sunt de obicei.

– V-au spus că o să fie senin?

– Da, senin ca-n plină vară. De fapt, sus erau niște nori de-i tăiai cu cuțitul, spuse el cu amărăciune. Am fost nevoiți să coborâm la cinci sute de metri – nu că asta ar fi schimbat ceva. Ar fi trebuit să coborâm și mai mult, poate la vreo mie de metri sub nivelul mării și abia pe urmă să urcăm din nou. Proeminența aceea a stâncii ascunde ținta. La fel de bine am fi putut să

aruncăm o ploaie de foi de hârtie, cerându-le să-și astupe blestematele de țevi de tun... Și apoi, cred că jumătate din tunurile antiaeriene din sudul Europei sunt concentrate de-a lungul acestei bucăți înguste de stâncă de 50 de grade – singura cale prin care ai putea aborda ținta sau măcar te-ai putea apropia de ea. Russ și Conroy au fost doborâți încercând să se apropie. N-au reușit să străbată nici măcar jumătate din ruta către port... N-au avut nici o șansă.

– Știu, știu, încuviință din cap comandorul. Am auzit. Aparatura de emisie-recepție a funcționat bine. Și McIlveen a aterizat forțat la nord de Alexandria?

– Da. Dar o să fie bine. Bătrânul lui aparat de zbor tocmai se scufunda când am trecut noi pe deasupra lui, dar barca de salvare fusese lansată la apă și marea era la fel de liniștită ca un iaz. El o să fie bine, repetă Torrance.

Comandorul încuviință din nou din cap, și Jensen îi atinse brațul.

– Aș putea să-l întreb ceva pe domnul locotenent-comandor?

– Desigur, domnule comandor! Nu e nevoie să mai ceri permisiunea.

– Mulțumesc, zise Jensen și, privindu-l pe australianul cel voinic, schiță un zâmbet firav.

– Aș avea o singură întrebare, domnule locotenent-comandor. Nu vă încumetați să vă întoarceți acolo, nu-i așa?

– Pe cinstea mea, nu! mârâi Torrance.

– Pentru că?

– Pentru că nu cred în sinucidere. Pentru că nu cred că băieții ăștia ai mei merită să fie sacrificați degeaba. Pentru că nu sunt Dumnezeu și nu pot face imposibilul.

În vocea lui Torrance se simțea o convingere fermă care nu suporta nici un contraargument.

- Și ziceți că e imposibil? insistă Jensen. Gândiți-vă bine, e extrem de important.

- Și viața mea e importantă. Și viețile acestor băieți, răcni Torrance, arătând cu degetul mare peste umăr. E imposibil, domnule. Sau cel puțin e imposibil pentru noi, spuse el și-și trecu palma peste chipul obosit. Poate un hidroavion Dornier, cu o bombă din alea noi, telecomandate prin radio, să reușească să le vină de hac nemților din Navarone și să scape. Habar n-am... Ceea ce știu sigur e că n-avem nici cea mai mică șansă de reușită, doar dacă, adăugă el, cu amărăciune în glas, umplem un avion Mosquito cu TNT și ne ordonați unuia dintre noi să se repeadă cu el în viteză direct spre tunurile de la gura peșterii. Așa va exista o șansă.

- Vă mulțumesc, domnule locotenent-comandor. Și vouă, tuturor, vă mulțumesc. Jensen se ridică. Știu că ați făcut tot ce v-a stat în putință, nimeni n-ar fi reușit mai mult decât atât. Și îmi pare rău... Domnule comandor?

- Mă întorc imediat, domnilor, răspunse acesta și, făcând un semn scurt din cap unui ofițer ochelarist de informații să-i ia locul, îi conduse printr-o ușă laterală afară din încăpere și spre biroul lui.

- Ei bine, asta este, cred. Destupă o sticlă de Talisker și scoase niște pahare. Va trebui să accepți asta, Jensen. Bill Torrance e cel mai experimentat pilot rămas să lupte pe frontul african, la ora actuală. Nu uita că a făcut parte din escadrila care a bombardat câmpurile petrolifere de la Ploiești și misiunea aceea i s-a părut floare la ureche. Dacă misiunea din noaptea asta ar fi putut fi îndeplinită de cineva, acel cineva nu putea fi altul decât Bill Torrance. Și, dacă el spune că

e o misiune imposibilă, crede-mă, Jensen, că într-adevăr ea nu poate fi dusă la îndeplinire.

- Da, șopti Jensen, strângând în palmă paharul și privind licoarea chihlimbarie din el. Da, știu asta acum. *Aproape* știam dinainte, dar nu eram sigur și nu puteam risca să mă înșel... E foarte mare păcat că a fost nevoie ca o duzină de oameni să-și piardă viața pentru a se dovedi că am avut dreptate. Acum, nu a mai rămas decât o singură soluție.

- O singură soluție, da, repetă ca un ecou comandorul, după care ridică paharul și scutură din cap: Mult noroc în Kheros!

- Mult noroc în Kheros! repetă Jensen, cu o expresie sumbră.

- Hei, ce se întâmplă aici? M-ați pierdut de tot! exclamă Mallory. Mă lămurește și pe mine cineva...

- Kheros! îl întrerupse Jensen. Aici începe rolul tău, tinere. Lumea întreagă e o scenă, flăcăiaș, și acum e momentul să-ți spui replica în această comedioară. Zâmbetul lui Jensen era mai degrabă melancolic. Îmi pare rău că ai pierdut primele două acte, dar nu-ți bate capul din pricina asta. Nu e un rol episodic, tu vei fi vedeta, fie că îți place sau nu. Asta este. Kheros, actul 3, scena 1. Intră în scenă căpitanul Keith Mallory!

Nici unul dintre ei nu vorbise în ultimele zece minute. Jensen conducea Humberul masiv cu aceeași siguranță și eficiență relaxată care caracteriza tot ce făcea; Mallory stătea aplecat peste harta pe care o ținea pe genunchi, o hartă la scară mare, o hartă a Amiralității cu sudul Mării Egee iluminată de becurile din bordul mașini, studiind atent o zonă situată între insulele Sporade și nordul arhipelagului Dodecanez, puternic marcată cu creionul roșu. Într-un târziu, se îndreptă de spate și se cutremură de frig. Chiar și într-o

Respect pentru oameni și cărți

țară ca Egiptul, la sfârșit de noiembrie nopțile puteau fi uneori prea reci pentru a te simți confortabil. Se uită la Jensen.

– Cred că știi cum vom face, domnule.

– Bun! Jensen privea drept înaintea de-a lungul panglicii cenușii șerpuitoare a drumului prăfuit, de-a lungul strălucirii albe a farurilor care despicau întunericul deșertului. Fasciculele de lumină se ridicau și coborau constant, hipnotic, la fiecare hârtop al drumului brădat de fâgașe. Bun! repetă el. Acum mai uită-te o dată pe hartă și imaginează-ți că te afli în orașul Navarone – asta se găsește pe malul golfului aproape circular din nordul insulei. Spune-mi, ce-ai vedea de acolo?

Mallory zâmbi.

– Nu trebuie să mă mai uit o dată, domnule. La vreo șase kilometri spre est aș vedea coastele turcești, curbându-se către nord și vest, până la un punct situat la nord de Navarone – un promontoriu foarte ascuțit care se curbează spre est, de-a lungul coastei. Apoi, la vreo douăzeci și cinci de kilometri distanță, la nord de acest promontoriu – se numește Capul Demirci, nu-i așa? – și practic în linie cu el, aș zări insula Kheros. Pe urmă, la nouă kilometri spre vest se găsește insula Maidos, prima din grupul Leradelor. Acestea se întind în direcția nord-vest, poate pe vreo optzeci de kilometri.

– Nouăzeci, încuviință Jensen. Ești priceput, băiete. Ai curaj și experiență – un bărbat nu poate supraviețui un an și jumătate în Creta fără să aibă aceste două lucruri. Ai una sau două dintre calitățile speciale pe care o să ți le pomenesc în curând. Se opri o clipă și scutură încet din cap. Sper doar să ai și noroc... tot norocul din lume. Dumnezeu singur știe câtă nevoie o să ai de noroc.